

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Èxode i alliberament

La setmana passada vàrem reflexionar sobre la crida i el pelegrinatge d'Abraham, que és paradigma per a tots els creients. Avui, en aquest tercer diumenge de Quaresma, ens aturem en un altre dels grans models que ens ofereixen les Sagrades Escripures: el camí d'Israel a través del desert. El gran pelegrinatge de l'Èxode va partir d'Egipte. Va ser degut a l'opressió que patia el poble jueu a Egipte sota el regnat d'un faraó que no havia conegut Josep. La por d'aquest faraó al creixement demogràfic que experimentava el poble d'Israel el va portar a oprimir-lo amb diferents disposicions i càrregues pesades. Però Déu va escoltar el clam del seu poble i el va alliberar de l'esclavitud per mitjà de Moisès.

Després de la sortida d'Egipte va començar una llarga marxa amb una meta concreta: la terra promesa. Al llarg d'aquest èxode pel desert tindran lloc diverses proves i episodis: dificultats, temptacions, protestes, infidelitats, fins i tot

idolatries. Malgrat tot això, els hebreus varen rebre els dons del manà, de l'aigua i de les guatlles, i sobretot varen experimentar la presència de Déu provident. El poble d'Israel va ser un poble en camí, un poble que el Senyor va fer sortir de l'esclavatge per a guiar-lo fins a la terra que havia promès als seus pares. El pelegrinatge pel desert va ser una experiència que va servir com a purificació i maduració. A partir de l'èxode, Israel va viure amb la seguretat d'ésser un poble alliberat per Déu i conduït cap a una nova terra.

La travessa del desert es converteix en arquetipus de tota l'existència d'Israel, perquè és una experiència palpable de la salvació de Déu. El poble recordarà sempre aquesta experiència fonamental del desert, una etapa de la seva història en la que vivia amb una total dependència de Déu i caminava guiat i protegit per Ell. L'èxode serà un memorial per sempre més viu i present. El qui ha passat alguna

vegada per una experiència de desert personal, de sentir-se despulat, fent camí però confiat en la providència de Déu, sap fins a quin punt aquest fet marca tota la vida.

La confiança en Déu és l'actitud fonamental per a fer el camí del desert. Creure en Déu significa fonamentar en Ell la vida, deixar que la seva Paraula l'orienti cada dia, en les grans decisions i en els detalls petits. La fe ens fa pelegrins a la terra, encarnats en el món i en la història, però sempre en camí cap a la pàtria celestial. El creient viu seguint uns criteris que sovint no coincideixen amb les modes o l'opinió del moment, i ha d'observar una conducta que no concorda amb la manera de pensar de la gent. El pelegrí no ha de tenir por d'anar «contra corrent» per a viure la seva fe, perquè segueix el seu camí amb la certesa de la presència del Senyor en la seva vida i en la història.

La fe, la confiança en Déu, és posada a prova durant el camí. El poble d'Israel que ha experimentat la força del poder alliberador del Senyor, quan topa amb les primeres dificultats, de manera sorprenent, murmura contra Moisès. Amb les seves protestes demostra que no acaba de confiar que el Senyor seguirà sostinent-lo enmig dels perills, que no confia en la providència de Déu. Les proves tot al llarg del camí es converteixen en oportunitats per a refiar-se només en Déu. Cal mantenir-se atents a la seva veu, escoltant la seva Paraula, que guia i sosté enmig de les proves. És Déu mateix el qui condueix i conforta, tot enfortint el cor. L'experiència del poble d'Israel en l'èxode és, per damunt de tot, l'experiència de Déu alliberador. La Quaresma ens ajuda a viure en aquesta fe i confiança en Déu, superant les proves i temptacions que pugem tenir.

ENTREVISTA

La diàspora rwandesa

FIRMIN DUSABE

Després del conflicte ètnic que va acabar amb el genocidi de 1994, a Rwanda s'ha avançat en la reconciliació. És un camí llarg i complicat, perquè la població en continua patint les conseqüències. Firmin Dusabe, docent i investigador rwandès resident a Vic —és professor a l'ISCRVic—, va obtenir el doctorat en Ciència Política i de l'Administració per una tesi sobre la diàspora rwandesa establerta a Bèlgica, que acaba de publicar a WanAfrica Ediciones.

Per què ha estat tan important el paper de la diàspora rwandesa en la reconciliació nacional?

Una de les conseqüències del conflicte entre hutus i tutsis va ser la desconfiança entre persones de les dues ètnies. Des de la diàspora es va crear un espai de diàleg interrwandès que tenia l'objectiu d'aconseguir la reconciliació per mitjà del diàleg inclusiu. Els representants de la pluralitat de rwandesos van seure i van parlar sense cap mena d'impediment sobre les causes dels problemes al seu país i van buscar solucions per arribar a la pau.

Com a catòlic, com valora la situació de la religió al país?

A Rwanda, el 56% de la població és catòlica. Els diumenges, les esglésies s'omplen i les misses duren hores. Allà, l'Església continua i segueix la missió de l'Església universal. I, a més de la missió espiritual, desenvolupa un paper important en la societat: té moltes escoles i gestiona hospitals i centres de salut primària; i ha estat clau en la reconciliació nacional, a través del sínode de l'any 2000.

Com ajuda el seu país, des d'aquí?

A través de projectes de cooperació, sobretot en l'àmbit educatiu: darrerament, s'han becat més de 50 noies sense recursos per estudiar a la Universitat. També volem fer un conveni amb universitats catalanes de mobilitat de professorat i estudiants amb l'objectiu de fomentar l'intercanvi de coneixement entre el nord i el sud.

Oscar Bardají i Martin

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Tot no s'acaba aquí

Les pluges van malmetre dos nínxols i una ossera del cementiri on descansaven els difunts de la seva família. L'entitat municipal que té cura d'aquestes qüestions li va oferir traslladar les despulles dels familiars difunts a una nova ubicació, en una instal·lació de nova construcció, aixecada en una altra ala del cementiri. El mateix funcionari que va atendre la senyora supervisaria el trasllat. Acordaren el dia i l'hora. Arribat el moment de materialitzar-ho, i després de seguir la normativa prevista per fer efectiu el trasllat, abans de posar les làpides, la senyora —sense convenciment i una mica per trencar el silenci del moment— digué al funcionari: «Tants neguits durant la vida, i ja ho veu: per acabar així». El funcionari, mirant-la amb tendresa i amb fermesa alhora, li digué: «Tot no s'acaba aquí. Hem traslladat les despulles, les restes mortals dels seus familiars; les ànimes, no! Les ànimes van tornar a Déu Pare misericordiós quan van traspasar». La senyora, creient i practicant, resa un parenostre per tots aquells parents i torna a casa somoguda per les paraules del funcionari davant les restes de l'ossera:

«Tot no s'acaba aquí». «¿O bé ignoreu que tots els qui hem estat batejats en Jesucrist hem estat submergits en la seva mort? En efecte, pel baptisme hem estat sepultats amb ell i hem participat de la seva mort, perquè, així com Crist, per l'acció de la glòria del Pare, va ressuscitar d'entre els morts, també nosaltres emprenguem una vida nova» (Rm 6,3-9).

Els cristians, units amb Crist des del dia del nostre baptisme, ja podem participar de la vida de la seva resurrecció. El bateig, quan era per immersió, significava la baixada del cristià al sepulcre i la mort al pecat amb Crist. També ho significa ara en les formes abreujades que utilitzem. És, també, l'assoliment d'una vida nova de ressuscitats. El com, també en la resurrecció, depassa les nostres possibilitats, les nostres capacitats, però confiem en les paraules de Jesús, que en parla amb determinació i fermesa. Sabem que alimentats per la Paraula i l'Eucaristia podem tastar i viure la vida de ressuscitats esperant amb confiança la plenitud de la vida eterna. Com la senyora del relat i el funcionari, sabem que «tot no s'acaba aquí».

DIÒCESI DE TERRASSA

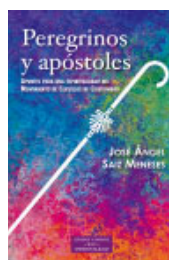
Peregrinos y apóstoles

Apuntes para una espiritualidad del Movimiento de Cursillos de Cristiandad

Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, bisbe de Terrassa i consiliari del Secretariat Nacional del Moviment de Cursillos de Cristiandad i del Grup europeu del mateix moviment, acaba de publicar a la BAC el seu nou llibre *Peregrinos y apóstoles. Apuntes para una espiritualidad del Movimiento de Cursillos de Cristiandad*.

Es tracta d'una obra que reflexiona sobre l'espiritualitat cristiana en general i concreta en els accents propis d'aquest moviment que, des dels seus orígens a Mallorca en els anys 40 del segle passat, se situa de ple en el primer anunci de la fe i que ha donat tants fruits de conversió i vida cristiana a moltes persones.

El llibre pren el seu títol del pelegrinatge dels joves d'Acció Catòlica d'Espanya en l'any 1948 a Santiago de Compostel·la, i que es troba a l'arrel del que serà el MCC. En el retorn dels pelegrins de Mallorca les paraules pelegrins i apòstols van ressonar des del balcó de l'ajuntament de Palma de Mallorca.

El llibre s'inicia presentant el sentit peregrinant de la vida i la peregrinació a Santiago (capítols 1 i 2), per presentar després el carisma del MCC que se situa en el primer anunci de la fe (capítol 3) i, a continuació, la figura de sant Pau, patró del moviment (capítol 4). A partir

d'aquí el llibre va desgranant l'espiritualitat al llarg de la història per descobrir les seves línies de força transversals (capítol 5), l'espiritualitat de l'Església de la qual participa el MCC (capítol 6) i l'espiritualitat cursillista (capítol 7) que es pot concretar en cinc elements: el sentit peregrinant, l'espiritualitat kerigmàtica, l'amistat, l'alegria i l'espiritualitat de comunió. L'últim capítol està dedicat a la Mare de Déu (capítol 8).

L'obra es presentarà el **dimarts 17 de març**, a les **20.30 h**, a la **Sala Capítular de la Catedral** de Terrassa, en un acte obert a tothom.

Lectures de la missa diària i santoral

16. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.)
[2Re 5,1-15a / SI 41 / Lc 4,24-30]. Sant Agapit (†341), bisbe de Ravenna; sant Heribert, bisbe de Colònia (999); sant Ciriac i companys, mrs. (308) a la Via Salària; sant Abraham (s. IV), ermità, de Mesopotàmia; santa Eusèbia, vg.

17. ■ Dimarts [Dn 3,25.34-43 / SI 24 / Mt 18,21-35]. Sant Patrici (†461), bisbe i evangelitzador d'Irlanda; sant Josep d'Arimatea, seguidor i amic de Jesús.

18. ■ Dimecres [Dt 4,15-9 / SI 147 / Mt 5,17-19]. Sant Ciril de Jerusalem (315-386), bisbe i doctor de l'Església; sant Salvador d'Horta, rel. franciscà, de Santa Coloma de Farners (la Selva), morí a Càller (Sardenya, 1567).

19. □ Dijous [2Sa 7,4-5a.12-14a. 16 / SI 88 / Rm 4,13.16-18.22 / Mt 1,16.18-21.24a (o bé: Lc 2,41-51a)]. Solemnitat de sant Josep, espòs de la Verge Maria, natzarè, patró de l'Església universal i dels agonitzants, i també dels fusters. Sant Amanç o Amanci (s. VII), diaca romà i mr. a Flandes.

20. ■ Divendres [Os 14,2-10 / SI 80 / Mc 12,28b-34]. Sant Ambròs de Siena, rel. dominic; sant Martí de Dumio, bisbe; santa Fotina, mr. samaritana; santes Eufèmia i Alexandra, mrs.

21. ■ Dissabte [Os 6,1-6 / SI 50 / Lc 18,9-14]. Sant Filèmon o Filemó, mr. (287) a Egipte; santa Fabiola (†399), matrona romana.

22. ■ † Diumenge vinent, IV de Quaresma (lit. hores: 4a setm.)
[1Sa 16,1b.6-7.10-13a / SI 22 / Ef 5,8-14 / Jn 9,1-41 (o bé: 9,1.6-9. 13-17.34-38)]. Sant Zacaries, papa (grec, 741-752); sant Octavià, mr. d'origen africà; sant Deogràcies (s. V), bisbe de Cartago; sant Benvingut (Bienvenido, †1282), bisbe; santa Lea (†384), rel. viuda romana.

DIUMENGE III DE QUARESMA

COMENTARI

Lectura del llibre de l'Èxode (Ex 17,3-7)

En aquells dies, el poble passava tanta set que deia, murmurant contra Moisès: «Per què ens has fet pujar d'Egipte! ¿Vols matarnos de set amb els nostres fills i el nostre bestiar?» Moisès s'exclamà al Senyor: «¿Què puc fer per aquest poble? Una mica més i m'apedregaran». El Senyor li respongué: «Passa al davant del poble i emporta't alguns ancians d'Israel; pren la vara amb què vas tocar el Nil i posa't en camí. Jo estaré allà davant teu dalt la roca, a l'Horeb. Tu dona un cop a la roca i en sortirà aigua, i tot el poble podrà beure». Moisès ho va fer així davant els ancians d'Israel. I donà a aquell lloc els noms de Massà i de Meribà, perquè els israelites havien discutit i havien posat a prova el Senyor quan deien: «¿El Senyor és amb nosaltres o no hi és?»

Salm responsorial (94)

R. *Tant de bo que avui sentíssim la seva veu: «No enduriu els vostres cors».*

Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa, / aclamem la roca que ens salva; / presentem-nos davant seu a lloar-lo; / aclamem-lo amb els nostres cants. R.

Veniu, prosternem-nos i adorem-lo, / agenollem-nos davant el Senyor, que ens ha creat; / ell és el nostre Déu, / i nosaltres som el poble que ell pastura, / el ramat que ell mateix guia. R.

Tant de bo que avui sentíssi la seva veu: / «No enduriu els cors com a Meribà, / com el dia de Massà en el desert, / quan van posar-me a prova els vostres pares, / i em temptaren, tot i haver vist les meves obres». R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 5,1-2.5-8)

Germans, ara que ja som justos, com a creients que som, estem en pau amb Déu, gràcies a Jesucrist, el nostre Senyor. És per ell que la fe ens ha donat entrada en aquesta gràcia que posem tan en ferm, i és per ell que tenim la satisfacció d'esperar la glòria de Déu. I l'esperança no pot defraudar ningú, després que Déu, donant-nos l'Esperit Sant, ha vessat en els nostres cors el seu amor. Adoneu-vos bé d'això: Quan nosaltres érem encara incapaços de tot, Crist va morir pels qui érem dolents. ¿Qui trobaríem disposat a morir per un home honrat? Potser sí que per un home bo trobaríem qui tingüés la valentia de donar la vida. Doncs bé, Déu donà prova de l'amor que ens té quan Crist morí per nosaltres, que érem encara pecadors.

✠ Lectura de l'Evangelí segons sant Joan (Jn 4,5-42) *(Versió abreujada)*

En aquell temps, Jesús arribà a una població samaritana que s'anomena Sicar, prop dels terrenys que Jacob havia donat al seu fill Josep. Allà hi ha el pou de Jacob. Era cap al migdia quan Jesús, cansat de caminar, s'estava assegut bonament a la vora del pou. Els deixebles havien anat al poble a comprar provisions. Arribà una dona samaritana, que venia a treure aigua. Jesús li diu: «Dona'm aigua». Li diu la samaritana: «¿Com? ¿Vós, un jueu, em demaneu aigua a mi, que soc una dona samaritana?» Cal saber que els jueus no es fan amb els samaritans. Jesús li respongué: «Si sabessis què vol donar-te Déu i qui és el qui et demana que li donis aigua, ets tu qui li hauries demanat aigua viva, i ell te l'hauria donada». Ella li diu: «Senyor, aquest pou és fondo i no t'eni res per treure aigua. ¿D'on la traieu, l'aigua viva? Jacob, el nostre pare, ens va donar aquest pou i en bevia tant ell, com els seus fills, com el bestiar. ¿Sou més gran vós que no pas ell?». Jesús li respongué: «Els qui beuen aigua d'aquesta, tornen a tenir set, però el qui begui de la que jo li donaré, mai més no tindrà set; l'aigua que jo li donaré es convertirà en una font que brollarà sempre dintre d'ell per donar-li vida eterna». Li diu la dona: «Senyor, doneu-me aigua d'aquesta: que no tingui mai més set ni hagi de tornar mai més aquí a treure aigua del pou».

«Senyor, veig que sou un profeta. Els nostres pares adoraren Déu en aquesta muntanya, però vosaltres, els jueus, dieu que el lloc on cal adorar-lo és Jerusalem». Jesús li respongué: «Creu-me, dona; s'acosta l'hora que el lloc on adorareu el Pare no serà ni aquesta muntanya ni Jerusalem. Vosaltres, no sabeu qui adorea; nosaltres sí que ho sabem, perquè la salvació ve dels jueus. Però s'acosta l'hora, més ben dit, és ara mateix, que els bons adoradors adoraran el Pare en esperit i en veritat. Aquests són els adoradors que vol el Pare. Déu és esperit. Per això els qui l'adoren han de fer-ho en esperit i en veritat.» Li diu la dona: «Sé que ha de venir el Messies, és a dir, l'Ungit. Quan ell vingui, ens ho explicarà tot.» Ell li respon: «El Messies soc jo, que parlo amb tu».

Molts samaritans d'aquell poble van creure en ell. Per això, quan els samaritans anaren a trobar-lo, li pregaven que es quedés amb ells. I s'hi va quedar dos dies. Després de sentir-lo parlar a ell mateix, encara molts més van creure, i deien a la dona: «Ara ja no creiem només pel que tu deies; nosaltres mateixos l'hem sentit, i sabem que aquest és de debò el Salvador del món».

Lectura del llibre del Èxode (Éx 17,3-7)

En aquellos días, el pueblo, sediento, murmuró contra Moisés, diciendo: «¿Por qué nos has sacado de Egipto para matarnos de sed a nosotros, a nuestros hijos y a nuestros ganados?». Clamó Moisés al Señor y dijo: «¿Qué puedo hacer con este pueblo? Por poco me apedrean». Respondió el Señor a Moisés: «Pasa al frente del pueblo y toma contigo algunos de los ancianos de Israel; empuña el bastón con el que golpeaste el Nilo y marcha. Yo estaré allí ante ti, junto a la roca de Horeb. Golpea la roca, y saldrá agua para que beba el pueblo». Moisés lo hizo así a la vista de los ancianos de Israel. Y llamó a aquel lugar Masá y Meribá, a causa de la querrela de los hijos de Israel y porque habían tentado al Señor, diciendo: «¿Está el Señor entre nosotros o no?».

Salmo responsorial (94)

R. *Ojalá escuchéis hoy la voz del Señor: «No endurezcáis vuestro corazón».*

Venid, aclamemos al Señor, / demos vítores a la Roca que nos salva; / entremos a su presencia dándole gracias, / aclamándolo con cantos. R.

Entrad, postrémonos por tierra, / bendiciendo al Señor, creador nuestro. / Porque él es nuestro Dios, / y nosotros su pueblo, / el rebaño que él guía. R.

Ojalá escuchéis hoy su voz: / «No endurezcáis el corazón como en Meribá, / como el día de Masá en el desierto; / cuando vuestros padres me pusieron a prueba / y me tentaron, aunque habían visto mis obras». R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 5,1-2.5-8)

Hermanos: Habiendo sido justificados en virtud de la fe, estamos en paz con Dios, por medio de nuestro Señor Jesucristo, por el cual hemos obtenido además por la fe el acceso a esta gracia, en la cual nos encontramos; y nos gloriamos en la esperanza de la gloria de Dios. Y la esperanza no defrauda, porque el amor de Dios ha sido derramado en nuestros corazones por el Espíritu Santo que se nos ha dado. En efecto, cuando nosotros estábamos aún sin fuerza, en el tiempo señalado, Cristo murió por los impíos; ciertamente, apenas habrá quien muera por un justo; por una persona buena tal vez se atrevería alguien a morir; pues bien: Dios nos demostró su amor en que, siendo nosotros todavía pecadores, Cristo murió por nosotros.

✠ Lectura del Santo Evangelio según san Juan (Jn 4,5-42) *(Versión abreviada)*

En aquel tiempo, llegó Jesús a una ciudad de Samaría llamada Sicar, cerca del campo que dio Jacob a su hijo José; allí estaba el pozo de Jacob. Jesús, cansado del camino, estaba allí sentado junto al pozo. Era hacia la hora sexta. Llegó una mujer de Samaría a sacar agua, y Jesús le dice: «Dame de beber». Sus discípulos se habían ido al pueblo a comprar comida. La samaritana le dice: «¿Cómo tú, siendo judío, me pides de beber a mí, que soy samaritana?» (porque los judíos no se tratan con los samaritanos). Jesús le contestó: «Si conocieras el don de Dios y quién es el que te dice "dame de beber", le pedirías tú, y él te daría agua viva». La mujer le dice: «Señor, si no tienes cubo, y el pozo es hondo, ¿de dónde sacas el agua viva?; ¿eres tú más que nuestro padre Jacob, que nos dio este pozo, y de él bebieron él y sus hijos y sus ganados?». Jesús le contestó: «El que bebe de esta agua vuelve a tener sed; pero el que beba del agua que yo le daré nunca más tendrá sed: el agua que yo le daré se convertirá dentro de él en un surtidor de agua que salta hasta la vida eterna». La mujer le dice: «Señor, dame esa agua: así no tendré más sed, ni tendré que venir aquí a sacarla».

«Veo que tú eres un profeta. Nuestros padres dieron culto en este monte, y vosotros decís que el sitio donde se debe dar culto está en Jerusalén». Jesús le dice: «Créeme, mujer: se acerca la hora en que ni en este monte ni en Jerusalén adorareis al Padre. Vosotros adoráis a uno que no conocéis; nosotros adoramos a uno que conocemos, porque la salvación viene de los judíos. Pero se acerca la hora, ya está aquí, en que los verdaderos adoradores adorarán al Padre en espíritu y verdad, porque el Padre desea que lo adoren así. Dios es espíritu, y los que lo adoran deben hacerlo en espíritu y verdad». La mujer le dice: «Sé que va a venir el Mesías, el Cristo; cuando venga, él nos lo dirá todo». Jesús le dice: «Soy yo, el que habla contigo».

En aquel pueblo muchos creyeron en él. Así, cuando llegaron a verlo los samaritanos, le rogaban que se quedara con ellos. Y se quedó allí dos días. Todavía creyeron muchos más por su predicación, y decían a la mujer: «Ya no creemos por lo que tú dices; nosotros mismos lo hemos oído y sabemos que él es de verdad el Salvador del mundo».

Una font brollarà sempre per donar vida eterna

JORDI LATORRE, SDB

Director de l'ISCR Don Bosco

La Quaresma sempre ha estat un temps litúrgic baptismal: el temps final del catecumenat per als qui es preparen per rebre el baptisme, i el temps de conversió per als batejats que es preparen per renovar els compromisos baptismals la vetlla de Pasqua. En aquest cicle A, les lectures dominicals dels tres diumenges previs al diumenge de Passió o de Rams tenen un marcat contingut baptismal: l'aigua, la llum i la vida nova.

Avui, l'Evangelí ens presenta el diàleg de la dona samaritana amb Jesús, seguit del diàleg de Jesús amb els seus deixebles, i l'estada de Jesús entre els samaritans.

Jesús, assedegat, s'adreça a la dona samaritana que ha anat a pouar aigua per a les necessitats domèstiques. Jesús trenca la barrera cultural i religiosa entre jueus i samaritans, entre homes i dones, i s'adreça familiarment a una dona, sola i samaritana! Qui comença demanant aigua al cap de poc és qui ofereix la millor aigua: l'aigua viva. A diferència de l'aigua de pou i la de cisterna, que és aigua quieta, l'aigua viva és la de les fonts, l'aigua que brolla fresca i cristal·lina; tot un luxe en un país escàs d'aigua. I Jesús és aquesta aigua; a diferència de Jacob que va deixar als seus un aigua de pou, Jesús anuncia el do d'una aigua capaç de convertir-se, en el qui en begui, una font de vida eterna. La *vida eterna* en l'evangelí de Joan no és la vida sense límits temporals, ni la vida després de la mort; sinó la vida que Déu comunica, ja des d'ara, al qui creu en ell, és la *vida divina* en el creient, una vida que el transforma i el fa viure en comunió amb Déu, fins i tot més enllà de la mort.

La dona ha tingut cinc marits (*baal* en hebreu, que significa *senyor*, referit als déus i als marits) i el d'ara tampoc ho és. El seu marit —el seu déu— autèntic serà Jesús, que l'introduirà *en esperit i en veritat* en el culte del Pare. Jesús és la veritat que ens fa el do del seu Esperit, que ens ho explicarà. Això mateix ho perceben els samaritans que el conviden a restar amb ells... i que al tercer dia el proclamen el Salvador del món.

Quan els deixebles li presenten l'aliment que han portat, Jesús es presenta com aquell, l'aliment del qual és fer la voluntat del qui l'ha enviat, la voluntat del Pare.

Jesús ens ofereix també a nosaltres l'aigua de la fe i l'aliment de complir la voluntat de Déu, per tal que sapiguem reconèixer-lo com el Salvador del món, el qui ens duu al Pare en esperit i en veritat.

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Dimarts 17, a les 20.30 h. Presentació del seu llibre *Peregrinos y apóstoles* a la Sala Capitular de la Catedral.

Dimecres 18, a les 11 h. Assisteix a l'acte acadèmic del XXV Aniversari del Concili Provincial Tarraconense, al Seminari de Barcelona.

Dijous 19, a les 13 h. Felicitació de la Cúria al Sr. Bisbe en la seva onomàstica. / **A les 19.30 h.** Missa i trobada dels seminaristes de Catalunya al Seminari Diocesà.

Dissabte 21, a les 20.30 h. Vetlla de pregària per les vocacions al Seminari Diocesà.

Diumenge 22, a les 10.30 h. Missa al Monestir de Sant Domènec a Sant Cugat del Vallès, retransmesa per TV2 amb motiu del Dia del Seminari.

Visita Pastoral

Aquest diumenge 15, a les 12.30 h. Missa Estacional a Sant Cristòfol de Lliçà de Vall.

Dilluns 16 i dimarts 17. Visita Pastoral a la parròquia de Sant Cristòfol de Lliçà de Vall.

Notícies

XV Jornada diocesana de Pastoral de la Salut. El dissabte 22 de febrer, a l'Hospital General de Catalunya, va tenir lloc la XV Jornada diocesana de Pastoral de la Salut, presidida per Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar. El tema va ser «Acompanyar en la soledat». Presentà la jornada el Dr. Josep Massegú, Delegat episcopal. Va pronunciar la conferència Mn. Xavier Farrés. Seguiren els testimonis de superació de malalties molt greus amb l'ajuda de la fe i de la pregària.

Trobada Nacional d'Iniciació a la JOC. El dissabte 15 de febrer tingué lloc a Bellavista (Les Franqueses del Vallès) la 21a Trobada Nacional d'Iniciació de la Joventut Obrera Catòlica

(JOC) amb el lema «Joventut que lluita, joventut que dignifica». Varen celebrar l'Eucaristia a la parròquia de Sant Francesc.

17 adults rebran el baptisme per Pasqua. El dia 1 de març, primer diumenge de Quaresma, Mons. Saiz Meneses va presidir a la Catedral la Missa i el Ritu d'elecció dels catecúmens. Són 17 persones adultes que rebran els sagraments de la iniciació cristiana (baptisme, confirmació i Eucaristia) durant la propera Pasqua a les seves parròquies. Són de Terrassa, Sabadell, Rubí, Parets del Vallès, Granollers i Lliçà d'Amunt.

En la pau de Crist

Gna. Maria Teresa de Sant Josep Dell' Abate Banús, carmelita descalça. Morí a Terrassa el 15 de febrer de 2020

als 85 anys d'edat i 64 de professió religiosa.

Mn. Josep Enric Roig Sansegundo, Prevere de l'Arquebisbat de Barcelona, morí el 20 de febrer de 2020 als 74 anys d'edat i 47 de presbiterat. Va ser Vicari de la parròquia de Sant Llorenç de Terrassa (1978-1985).

Agenda

Conferència. «Què és l'ecumenisme», a càrrec d'Hèctor Vall, jesuïta, Doctor en Teologia ecumènica. Dimarts 17 de març, a les 19 h, a la Fundació Bosch i Cardellach (c/ d'en Font, 1- 08201 Sabadell).

Recés. «L'Església, realment és santa?». Predicat per Mn. Jaume González. Dissabte 21 de març, d'11 a 18 h. Lloc: Casa de la Mare de Déu de Montserrat, Caldes de Montbui, tel. 938 654 496.

24 hores pel Senyor. Seguint la indicació del Papa Francesc, del divendres 20 al dissabte 21 de març es tindrà present a les parròquies de la diòcesi amb diversos actes.

Dominica Laetare. Missa en cant gregorià. Diumenge 22 de març, a les 11 h, a les Esglésies de Sant Pere de Terrassa. Celebrant: Mn. Lluís Saumell.

REMAD MAR ADENTRO

Éxodo y liberación

La semana pasada reflexionábamos sobre la llamada y la peregrinación de Abrahán, que es paradigma para todo creyente. Hoy, en este tercer domingo de Cuaresma, nos detenemos en otro de los grandes modelos que ofrecen las Sagradas Escrituras: el camino de Israel a través del desierto. Desde Egipto partió la gran peregrinación del Éxodo. Ello se debió a la opresión que padecía el pueblo judío en Egipto bajo el reinado de un faraón que no había conocido a José. El miedo al crecimiento demográfico que experimentaba el pueblo de Israel lo llevó a oprimirlo con diferentes disposiciones y pesadas cargas. Pero Dios escuchó el clamor de su pueblo y lo liberó de la esclavitud por medio de Moisés.

Después de la salida de Egipto, se inició una larga marcha con una meta concreta: la tierra prometida. A lo largo de este éxodo por el

desierto se producirán diferentes pruebas y episodios: dificultades, tentaciones, protestas, infidelidades, y hasta idolatrías. A pesar de todo ello, los hebreos recibieron los dones del maná, del agua y de las codornices, y sobre todo, experimentaron la presencia de Dios providente. El pueblo de Israel es un pueblo en camino, un pueblo que el Señor hizo salir de la esclavitud para guiarlo hasta la tierra que había prometido a sus padres. La peregrinación en el desierto es una experiencia que sirvió como purificación y maduración. A partir del éxodo, Israel vivió con la seguridad de ser un pueblo liberado por Dios y conducido hacia una nueva tierra.

La travesía del desierto se convierte en arquetipo de toda la existencia de Israel, porque es una experiencia palpable de la salvación de Dios. El pueblo deberá recordar

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

siempre esta experiencia fundamental del desierto, una etapa de su historia en que vivía en total dependencia de Dios y caminaba guiado y protegido por él. El éxodo será un memorial siempre vivo y presente. Quien ha pasado alguna vez por una experiencia de desierto personal, de sentirse despojado, itinerante pero confiado en la providencia de Dios, sabe hasta qué punto ese hecho puede marcar toda la vida.

La confianza en Dios es la actitud fundamental para hacer la travesía del desierto. Creer en Dios significa fundamentar en Él la vida, dejar que su Palabra la oriente cada día, en las grandes decisiones y en los pequeños detalles. La fe nos hace peregrinos en la tierra, encarnados en el mundo y en la historia, pero siempre en camino hacia la patria celestial. El creyente vive según unos criterios que a menudo no coinciden con las modas o la opinión del momento, y debe observar una conducta que no concuerda con la manera común de pensar.

El peregrino no debe tener miedo de ir «contra corriente» para vivir su fe, ya que sigue su camino con la certeza de la presencia del Señor en su vida y en la historia.

La fe, la confianza en Dios, es puesta a prueba a lo largo del camino. El pueblo de Israel, que ha experimentado la fuerza y el poder liberador del Señor, al topar con las primeras dificultades, sorprendentemente, murmura contra Moisés. Con sus protestas está demostrando que no acaba de confiar en que el Señor seguirá sosteniéndolo en medio de los peligros, que no confía en la providencia de Dios. Las pruebas a lo largo del camino se convierten en oportunidades para apoyarse sólo en Dios. Es preciso permanecer atentos a su voz, pendientes de su Palabra, que guía y sostiene en medio de las pruebas. Es Dios mismo quien conduce y conforta, quien fortalece el corazón. La experiencia del pueblo de Israel en el éxodo es, ante todo, la experiencia de la intervención de Dios liberador. La Cuaresma nos ayuda a vivir en esa fe y confianza en Dios, superando pruebas y tentaciones que nos pueden sobrevenir.